

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ การปฏิบัติในการนิเทศ ปัญหาอุปสรรครวมทั้งข้อเสนอแนะในการนิเทศเกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อของผู้นิเทศงานสาธารณสุขในเขตภาคเหนือ

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้คือ พยาบาลวิชาชีพ พยาบาลเทคนิค นักวิชาการหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ได้รับมอบหมายให้นิเทศเกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐในเขตภาคเหนือ เป็นผู้นิเทศจากระดับจังหวัด 20 คน และผู้นิเทศจากระดับอำเภอ 167 คน รวมทั้งสิ้น 187 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยข้อมูลต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการเป็นผู้นิเทศเกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ แหล่งที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ หน่วยงานที่นิเทศ ความถี่ รูปแบบ และระยะเวลาที่ใช้ในการนิเทศเกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการทำความสะอาดอุปกรณ์ทางการแพทย์ การทำลายเชื้อโดยการต้มเคี้ยว การใช้ยาทำลายเชื้อ และการทำให้ปราศจากเชื้อโดยการนึ่งด้วยไอน้ำ ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามชนิดปลายปิดให้เลือกตอบในแต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก การให้คะแนนคือ คำตอบที่ถูกต้องจะได้ 1 คะแนน ส่วนคำตอบที่ผิดได้ 0 คะแนน

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติในการนิเทศเกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการและการประเมินผลการนิเทศ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ 3 ระดับ ตามความถี่ของการปฏิบัติ แบ่งเป็น ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ไม่ปฏิบัติ กรณีที่ไม่ปฏิบัติให้ระบุเหตุผลของการไม่ปฏิบัติ

ส่วนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการนิเทศเกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ ครอบคลุมปัญหาด้านโครงสร้างและหน้าที่ของหน่วยงาน ด้านการดำเนินงาน ปัญหาของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิดและปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านคือ อาจารย์สาขาวิชาการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ 2 ท่าน พยาบาลควบคุมการติดเชื้อ 2 ท่าน และผู้นิเทศงานสาธารณสุขส่วนภูมิภาค 1 ท่าน หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาความตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิ (interrater agreement) และดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index) (Davis, 1992) ซึ่งคำนวณได้เท่ากับ 0.91 เท่ากัน จากนั้นผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงให้มีความชัดเจนด้านเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาก่อนนำไปหาความเชื่อมั่นและนำไปใช้จริง

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้กับผู้นิเทศงานสาธารณสุขที่นิเทศเกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 15 คน นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น สำหรับแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อใช้วิธีของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ใช้สูตร KR-20 ได้ค่าเท่ากับ 0.76 และแบบวัดการปฏิบัติในการนิเทศเกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้

ปราศจากเชื้อใช้การทดสอบซ้ำ (test-retest) ห่างกัน 1 สัปดาห์ และนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ทำหนังสือผ่านคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดในเขตภาคเหนือ 17 จังหวัด เพื่อขออนุญาตประสงค์และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งขอรายชื่อผู้นิเทศงานสาธารณสุขที่นิเทศเกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ
2. กำหนดรหัสประจำตัวของประชากรที่ศึกษา ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมกับจดหมายขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดให้ส่งแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยแนบซองเปล่าจำหน่ายน้ำซองถึงผู้วิจัยส่งไปด้วย
3. ในกรณีที่มิได้รับแบบสอบถามกลับคืนในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจะดำเนินการติดตาม 2 ครั้ง ห่างกันครั้งละ 2 สัปดาห์ โดยครั้งแรกติดตามด้วยจดหมาย ครั้งที่ 2 ติดตามทางโทรศัพท์
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปแจกแจงความถี่ และคำนวณร้อยละ
2. ความรู้เกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ คำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์จำแนกประชากรตามความรู้เป็นรายข้อด้วยการแจกแจงความถี่และคำนวณร้อยละ
3. การปฏิบัติในการนิเทศเกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ แจกแจงความถี่ คำนวณร้อยละและจัดกลุ่มคำตอบ
4. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการนิเทศเกี่ยวกับการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ จัดกลุ่มข้อมูล แจกแจงความถี่และคำนวณร้อยละ